

แอฟริกาใต้พลิกฟื้นจากวิกฤต...สู่ดินแดนแห่งโอกาสการลงทุน

โดย นางขวัญใจ เตชเสนสกุล

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจแอฟริกาใต้ที่เพิ่งฟื้นตัวจากหลากหลายปัจจัยรุมเร้าทั้งวิกฤตภัยแล้ง ปัญหาการว่างงาน และ รายได้จากการส่งออกที่ลดลงตามภาวะราคาสินค้าโภคภัณฑ์ตกต่ำ รัฐบาลแอฟริกาใต้จึงเปลี่ยนมามุ่งเน้นดำเนินนโยบาย เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) โดยหวังให้ FDI เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจ แอฟริกาใต้ขยายตัวเฉลี่ย 5% ต่อปีในช่วงปี 2560-2573 ผ่านการยกเครื่องนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ครั้งใหญ่ ทั้งการลดภาษีเงินได้นิติบุคคล และการจัดตั้งศูนย์ One Stop Service ด้านการลงทุน หรือที่เรียกว่า Invest South Africa One Stop Shop (Invest SA OSS) ขึ้นในปี 2559 เพื่อเป็นตัวกลางในการติดต่อหน่วยงานสำคัญที่จะช่วย อำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนต่างชาติในการดำเนินธุรกิจใแอฟริกาใต้ โดย Invest SA OSS แห่งแรกตั้งอยู่ใน กรุงพริทอเรีย เมืองหลวงของแอฟริกาใต้ การดำเนินงานของ Invest SA OSS ในช่วงที่ผ่านมาถือว่าประสบความสำเร็จ เป็นอย่างสูง และได้รับรางวัลหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนยอดเยี่ยมอันดับ 1 ของโลก จากทั้งหมด 51 หน่วยงานทั่วโลก ที่เข้าร่วมในงาน World Investment Forum 2016 นอกจากนี้ ยังมีส่วนผลักดันให้มูลค่า FDI ของแอฟริกาใต้ปี 2559 ขยายตัว 38% จากปีก่อนหน้า สวนทางกับมูลค่า FDI ของภูมิภาคแอฟริกาโดยรวมที่หดตัว 5%

เม็ดเงินลงทุนจากทั่วทุกมุมโลกที่หลั่งไหลเข้ามาในแอฟริกาใต้ส่วนหนึ่งเข้ามาเพื่อขยายตลาดสินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากชาวแอฟริกาใต้มีกำลังซื้อค่อนข้างสูง โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ 5,480 ดอลลาร์สหรัฐ และเป็นเพียง ไม่กี่ประเทศในภูมิภาคแอฟริกาที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม Upper-middle income country ขณะที่เม็ดเงินลงทุนอีกส่วนหนึ่งเข้ามา ลงทุนเพื่อใช้แอฟริกาใต้เป็นฐานการผลิตเพื่อกระจายสินค้าไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยใช้ประโยชน์จากข้อตกลงทาง การค้าที่แอฟริกาใต้ลงนามกับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้อตกลงการค้าเสรีแอฟริกาใต้และ สหภาพยุโรป (South Africa-EU FTA) นอกจากนี้ ปัจจุบันแอฟริกาใต้ซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกสหภาพศุลกากรแอฟริกาตอนใต้ (South Africa Customs Union) อยู่ระหว่างเจรจาเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับสหรัฐฯ

สำหรับธุรกิจที่มีศักยภาพในแอฟริกาใต้ที่ผู้ประกอบการไทยมีโอกาสทำการค้าการลงทุน อาทิ 1) **เกษตรและเกษตรแปรรูป** ซึ่งแอฟริกาใต้อุดมไปด้วยผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป โดยเฉพาะผลไม้สด และเมล็ดกาแฟ นอกจากนี้ แอฟริกาใต้ยังเป็นประเทศที่บริโภคข้าวและต้องนำเข้าข้าวในปริมาณมาก โดยไทยเป็นแหล่งนำเข้าข้าวอันดับ 1 ของแอฟริกาใต้ มีสัดส่วนกว่า 50% ของมูลค่านำเข้าข้าวทั้งหมด 2) **รถยนต์และ ส่วนประกอบ** บริษัทต่างชาติรายใหญ่หลายราย อาทิ BMW, Volkswagen, Ford และToyota เข้ามาลงทุนผลิตรถยนต์ และส่วนประกอบ เพื่อใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพสูงและแรงงานที่มีทักษะในแอฟริกาใต้ ตลอดจนการใช้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี จากข้อตกลง South Africa-EU FTA เพื่อส่งออกรถยนต์และส่วนประกอบไปยังตลาดหลักอย่างยุโรปได้อีกด้วย 3) **ผลิตภัณฑ์ พลาสติก** มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเพื่อป้อนให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิ ยานยนต์ อาหารและเครื่องดื่ม และเครื่องมือแพทย์ ซึ่งกำลังขยายตัวดีในแอฟริกาใต้และหลายประเทศในภูมิภาคแอฟริกา ทั้งนี้ แอฟริกาใต้ส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกไปยัง ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคแอฟริกาเป็นสัดส่วนกว่า 70% ของมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด

แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาเศรษฐกิจแอฟริกาใต้ไม่ค่อยสดใสนัก แต่เม็ดเงินลงทุนที่หลั่งไหลเข้าไปในแอฟริกาใต้ เป็นเครื่องพิสูจน์ว่านักลงทุนยังเชื่อมั่นว่าแอฟริกาใต้เป็นประเทศที่มีศักยภาพและเป็นประตูแห่งโอกาสด้านการค้าการลงทุน ในภูมิภาคแอฟริกา ซึ่งในหลายธุรกิจผู้ประกอบการไทยมีความเชี่ยวชาญและยังมีช่องว่างให้เข้าไปลงทุนได้อีกมาก ประกอบกับ การจัดตั้ง Invest SA OSS ยังช่วยให้การลงทุนในแอฟริกาใต้เป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งจะช่วยผลักดันให้แอฟริกาใต้ ก้าวขึ้นมาเป็นฐานการผลิตที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของโลก